

csoport csak a konkrétumoknál marad, addig az A csoportnak lehetővé teszik a tárgyak elvontabb és lágabb értelemben vett tanulmányozását. A nemzetnek érdeke, hogy minél több A típusú polgára legyen. Vagyis, hogy a polgárok mindegyike minél magasabb értelmességi hányadost képviseljen. Az értelmességi fok azonban a születési arányszámokkal is kapcsolatban áll. Az Eugenic Society társadalmi működésének egyik érdeme, hogy először mutatott rá arra a nagyfontosságú kérdésre, hogy a sokgyermekes családokban a gyermek értelmességi hányadosa általában alacsonyabb fokot mutat, mint a kisebb családokban. A demokratikus nevelés szabad, önálló ítéletű és szociális érzékű állampolgárokat kíván nevelni. Minthogy ez a független kritikai képesség inkább átöröklött tényezőktől függ, mint nevelői módszerek sikeres alkalmazásától, mindenekelőtt társadalmi téren kell megteremteni azokat a feltételeket, amelyek az élet-standard emelésének a segítségével a sokgyermekes alsónéprétegek gyermekei értelmességi fokának az emelkedését eredményeznék. A szabad elhatározásra képtelen vagy gyengeelméjű egyéneket felügyelet alá kellene helyezni, bizonyos esetekben a sterilizáció sem mellőzhető. Csak az öntudatos társadalmi munka járulhat hozzá a nép szellemi és erkölcsi nivójának emeléséhez.

Dr. Németh Sándor.

Pour l'Ere Nouvelle, No 126. Mars-Avril 1937.

1.) A Nieto — Cavallero: *Le renouvellement d'un peuple par l'Education*. A szerző beszámol a New Education fellowship cheltenhami kongresszusán az École nouvelle bevezetéséről Columbiában. Columbiában az új nevelés a geográfiai keretben, a nép társadalmi összetételében és nemzeti idealizmusában találja igazolását. Columbiának 9 millió lakója egy millió km²-en él; ez Belgium lakosságának felel meg, 33-szor nagyobb területen. Az országban évszakok nincsenek, a hőmérséklet csupán a tengerszín feletti magasságtól függ. A főváros Bogota, 2600 m magasban örök tavaszban él. Alacsonyabb, illetőleg magasabb fekvésű helyeken pedig örökös a nyár, illetve a tél. A földrajzi szintézis mellett ott van a faji szintézis is. Columbia népe a fehérek és indián faj keveréke és e faji szintézis magyarázza meg népének mélyen emberi és demokratikus szellemét. A földrajzi és társadalmi adottságok indokolják a pedagógia terén az ország mai nevelési rendszerét, amelynek bevezetése az egész nép újjászületését eredményezte. A cikk elmondja, hogy miképpen kezdődött ez a nevelési mozgalom Columbiában. Először a főváros közelében alapítottak 20 gyermekkel egy kísérleti elemi iskolát. „Liberté és „gâité“ érvényesült ebben az iskolában. A gyermekek kirándulásaikon megismerték az egész országot, megfigyelhették a nép életét. Ma ennek az iskolának volt növendékei orvosok, ügyvédek, mérnökök, tanárok, mind lelkes hívei az új nevelési eszméknek. Befolyásukra lassanként több hasonló magániskola létesült, végül pedig a nyilvános iskolák is átvették az új rendszert. A tanítás központjában a Centres d'intérêt módszere áll, amely ma már kötelező az ország összes iskoláiban. Olyan országban, ahol az ember 3—3 órai utazással a hideg éghajlatból a meleg éghajlatba juthat, közben tanúja lehet a természet legkülönbözőbb színjátékainak, közvetlenül láthatja a hideg klíma termékeit (gabona, burgonya), a mérsékelt égövét (kávé, tea) vagy a meleg égövét (cukornád, gyapot), nem adhatók az iskolának olyan merev programtípusok, amelyek előírják, hogy a gabona tanulmányozandó az első hónapban stb. Mindig a környezetet kell tanulmányozni, az oktatásnak egyetlen központi ideája: a Centre d'intérêt. Ennek a

módszernek négy évre felosztott programja a következőképpen alakul. 1. Család és iskola. 2. A falu. 3. A vidék. 4. Az ország. (A családi otthon tanulmányozásával kapcsolatban pl. megfigyelik a lakóháznak építését, a fának feldolgozását a bölcsőtől a síríg. A fa mint centre d'intérêt szerepel és tágítja a gyermek ismerethorizontját.) A régi tanítóképzők helyét elfoglalták a 6 évfolyamú új képzők, melyet „Centres d'informations“-nak neveznek. Ezek az iskolák a tanításra alkalmas környezetükkel nevelik az új oktató generációt. Minthogy az iskolák a városokon kívül, gazdasági telepeken vagy majorokban vannak elhelyezve, a jelöltek kitűnően megismerhetik a túlnyomórészt földművelő országnak egész gazdasági életét. Ennek az életre való nevelésnek legmegfelelőbb neve Education integrale.

2. *Dr. Nelly Tibout: Méthodes Therapeutiques d'orientation pédagogique in Hollande.*

1927-ben megindult Hollandiában egy társadalmi mozgalom neveléslélektani gyógyklinikák létesítése céljából. (Cliniques d'orientation pédagogique.) Jogi és orvosi körök egyaránt szorgalmazták ily intézetek létesítését. 1929-ben megalakult az első Amsterdam-ban, azóta még öt létesült és pedig Rotterdam, Hága, Leyden, Harlem és Utrecht városában. Diagnostika szempontjából ezekben az intézetekben a következő típusú gyermekek kerültek megfigyelés, illetve kezelés alá. 1. A gyermekben nincsen semmi abnormalitás, ellenben bizonyos társadalmi tényezők okoznak nála lelki zavarokat. 2.) A gyermek lelki zavarai ugyan a környezetből származó, de már lélektani okokra vezethetők vissza. 3.) A gyermek neuropathique természetű. 4.) A gyermeknél fizikai természetű konstitúciós tényezők képezik a rendellenesség főokát (pl. egy súlyos betegségnek hatása vagy az érzékszervek fogyatékosságai) 5.) A gyermek múlt zavarokkal küzd, amelyek normális gyermek életében is előfordulnak az első és a második pubertás korában, ezek tehát normális nehézségek. Az intézetek kitűnő szakemberek vezetése mellett a gyógyítás terén nagyon szép eredményeket értek el. A cél nem az, hogy tudományos laboratóriumi munkát végezzenek, hanem elsősorban szociális téren akarnak használni. Azt kutatják, hogy a tudomány eredményei miképpen fordíthatók a társadalom javára: működésük tehát a legnemesebb „service social.“

3. *M. L. Cazamian: Commission internationale pour la préparation des professeurs.*

William Mc Clelland elnökletével 1936. augusztusában megtartott cheltenhami kongresszus a tanárképzésre vonatkozólag kimondta, hogy az oktatónak, — akár elemi, akár középfokú iskolánál működik — általános egyetemi műveltségre van szüksége. Azután ismernie kell a társadalom szervezetét és egyéni életfilozófiájának kell lennie. A kongresszus szükségesnek tartaná az egyetemi műveltség, szakképzettség és technikai készség megadására irányuló, tehát három síkon mozgó tanárképzésnek egységes megszervezését. Az elemi és középfokú iskolák tanárképzése legalább részben egyesíthető lenne. A lélektan elméleti tanulmányozása nem elegendő. A tanárnak igazi lélektani intuíciótól áthatva, meleg rokonszenvvel kell viseltetnie a tanítvánnyal szemben. Ezeknek a követelményeknek a fontosságára már a nice-i 1932. kongresszus is rámutatott. — A kongresszus avval a kérdéssel is foglalkozott, hogy a jövőben tanárok a meglévő iskolák vagy pedig az új iskola szempontjából legyenek-e kiképezve. E tekintetben nem lehetetlen bizonyos összeegyeztetése e két szempontnak. Wallon professor azonban sokkal többre becsülné az elméleti módszernél azt, hogyha lélektani laboratóriumok és kísérleti iskolák felállításával oldanák meg a tanárképzés problémáját. A nevelés története és a kísérleti pedagógia

mutatják a célhoz vezető utat. Külön bizottság foglalkozott az általános egyetemi műveltség és a technikai készség megadására vonatkozó tanulmányok összeegyeztetésével a középfokú iskolák tanárainál. Rámutatott arra, hogy nagyobb és szorosabb kapcsolat létesítendő az egyetem és a tanárképző intézet között, Franciaországban, Belgiumban és Columbiában az egyetemi fokoknak az elnyerése még legutóbb is teljes jogot adott a középiskolákban való működésre. A nélkül, hogy magasabb kultúrának az előnyeit tagadásba vennők, még is szükséges az oktatói hivatásnak megfelelő technikai szakképzés biztosítása. Tanárképzőintézetekre tehát szükség van. — Az elemi iskolai tanítók képzésével kapcsolatban hangsúlyozták a magasabb műveltség követelményeit, amelyet az egyetem ad meg. Ezenkívül kapcsolatban kell maradniok az élettel. A tanítóképzés csak akkor lesz eredményes, ha a magasabb egyetemi képzés után két-három évre terjedő megfelelő szakszerű előkészítés következik. A tanítónál azonban még fontosabbak a jellembeli kvalitások, a jelölteket tehát gondosan kell kiválasztani.

4. E Ssectet-Riou: *La liaison de l'École maternelle et de l'école primaire élémentaire.*

A szerző az óvoda és az elemi iskola tanítási módszereinek egyesítésével foglalkozik (Liaison pédagogique). Erre szükség van, mert a nevelő munka sikerének egyik feltétele az, hogy az elvekben állandóság, a végrehajtásban pedig következtesség érvényesüljön. E két tényezőnek a hiánya az értelmi és erkölcsi nevelés területein egyaránt komoly zavarokat okozhat. Ma az óvoda és az elemi iskola között a módszer szempontjából oly nagy a szakadék, hogy az elemi iskola sokszor megakasztja azokat a fejlődési folyamatokat, melyeket az óvoda sikerrel megindított, elhanyagolja olyan készségek továbbfejlesztését, amelyeket az óvoda nagyra becsült. (Ének, rajz, kézügyesség) Erkölcsi téren is tapasztalható az értékek átértékelése. Ami a gyermeknek dicsőséget szerzett az óvodában, mint az öntevékenység spontán megnyilatkozása, az elemi iskolában büntetést von maga után, mert ott azt fegyelmezetlenségnek minősítik. Hasonló jelenségek megzavarják a gyermek gondolkodását, felborítják fejlődő logikájának rendjét. A kisednevelés elveinek és módszereinek lélektani mélységei iránt még mindig kevés megértő fogékonysággal találkozunk Montessori és Decroly tudatában voltak annak, hogy a nevelő munka már az óvodában kezdődik és az óvodában elért eredményeket nem szabad később lerombolni: a saját iskoláikban épen ezért megvalósították a két iskolatípus között az egységes módszeres eljárást. A cikk a továbbiakban az individuális és kollektív munka méltatásával foglalkozik.

Dr. Németh Sándor.

VEGYES

Beszámoló az egyesület makói vándorgyűléséről és kiállításáról.

A Magyar Nevelők Egyesülete november 6-án tartotta Makón tanügyi kiállítással egybekötött ezévi második vándorgyűlését, melyre szépszámmal jöttek össze Délmagyarország nevelői rendjének tagjai.

A tanügyi kiállítást dr. Kisparty János tankertületi kir. főigazgató nyitotta meg a város közönsége és nagyszámú pedagógus jelenlétében. A kiállítás két iskolában, a polgári leányiskolában és a mellette fekvő szegedi utcai elemi iskolában kapott helyet. A polgári leányiskolában, az állami gimnázium, a felső-